

Van ‘Financial Reporting’ en ‘Financial Audit’ naar ‘Corporate Reporting’ en ‘Corporate Assurance’

Ruud G. A. Vergoossen

Received 14 June 2021 | Accepted 23 June 2021 | Published 12 July 2021

Al decennialang is er discussie over de aard en het belang van de niet-financiële informatieverschaffing in de jaarverslaggeving van ondernemingen en andere organisaties. Die discussie lijkt nu in een stroomversnelling te zijn gekomen. Vooral de klimaatverandering en de invloed van het menselijk handelen daarop is hier debet aan. Daarnaast spelen de ongelijke verdeling van de welvaart en het belang van diversiteit en inclusiviteit een belangrijke rol en lijkt ook de coronapandemie hieraan bij te dragen.

Afgelopen voorjaar springen twee belangrijke gebeurtenissen in het oog, namelijk de presentatie door de Europese Commissie van een concept voor een *Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)* en de aankondiging van de IFRS Foundation om een *International Sustainability Standards Board (ISSB)* op te richten die IFRS Sustainability Standards moet gaan formuleren.

Implementatie van de CSRD zal er in de Europese Unie toe leiden dat het aantal ondernemingen dat niet-financiële informatie in het bestuursverslag moet verstrekken aanmerkelijk zal toenemen. Op dit moment zijn alleen grote organisaties van openbaar belang daartoe verplicht, maar als het aan de Europese Commissie ligt zal die verplichting in de nabije toekomst voor alle ondernemingen gelden die als ‘groot’ kwalificeren, zeg maar – kort door de bocht – ondernemingen met 250 of meer werknemers (art. 1(3), CSRD).

Zij moeten dan naast de reguliere informatie in het bestuursverslag, informatie verstrekken over zaken als het beleid en de resultaten daarvan met betrekking tot milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, de eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping. Ook moeten zij ten aanzien van deze onderwerpen de belangrijkste risico's bespreken in het licht van hun bedrijfsactiviteiten en hoe zij die risico's beheersen.

Het zal duidelijk zijn dat hieraan nog nadere invulling moet worden gegeven door middel van standaarden waarin concreet is vastgelegd welke informatie ondernemingen precies moeten verstrekken. De Europese Commissie geeft in de CSRD aan daar zelf voor te gaan

zorgen (art. 1(4), CSRD). De vraag is echter of dat verstandig en nodig is. Immers er zijn al diverse organen bezig (geweest) met het formuleren van standaarden en – zoals hiervoor aangegeven – is de IFRS Foundation van plan een ISSB op te richten die IFRS Sustainability Standards gaat uitvaardigen. De Europese Commissie zegt dat bij het formuleren van de standaarden rekening zal worden gehouden met bestaande initiatieven, maar in mijn optiek zou het beter zijn als zij op dit vlak minder vrijblijvend acteert, met name door aansluiting te zoeken bij het initiatief van de IFRS Foundation die overigens ook al zegt rekening te gaan houden met hetgeen er al aan raamwerken en regelgeving is ontwikkeld. Op die manier kan zij bijdragen aan de totstandkoming van wereldwijd aanvaarde standaarden in plaats van eigen, Europese varianten daarop te ontwikkelen.

Hoe het ook zij, de stap van *Financial Reporting* naar *Corporate Reporting* lijkt daarmee (in de Europese Unie) definitief te zijn gezet.

Zeer belangwekkend is ook dat de CSRD expliciet *assurance* vereist bij de op basis van de CSRD in het bestuursverslag te verstrekken niet-financiële informatie in de vorm van een beoordelingsverklaring (*limited assurance*). Daarnaast is het afgeven van die *limited assurance* niet voorbehouden aan de controlerend accountants (*statutory auditors*), dat wil zeggen ook andere, wat de Europese Commissie noemt *independent assurance service providers* mogen dat gaan doen (art. 1(10), CSRD). Overigens streeft de Europese Commissie in de toekomst naar *reasonable assurance* (dat wil zeggen een controleverklaring) bij de niet-financiële informatieverschaffing, zodra de standaarden die daarover gaan voldoende zijn uitgekristalliseerd.

Hier is een duidelijke ontwikkeling waarneembaar van *Financial Audit* naar *Corporate Assurance*, maar het accountantsberoep moet er wel voor waken dat zij de boot naar *Corporate Assurance* niet gaat missen. Immers er zijn kapers op de kust en het accountantsberoep heeft niet echt een (goede) *track record* voor wat betreft het afgeven van *assurance* bij niet-financiële informatie.

Uit een onderzoek naar de kwaliteit van bestuursverslagen dat ik enkele jaren geleden samen met een collega op Nyenrode heb gedaan, blijkt namelijk dat de door ons onderzochte bestuursverslagen nogal wat tekortkomingen hebben, terwijl de betrokken accountants daar in geen enkel geval in hun verklaring een opmerking over hebben gemaakt. Accountants lijken daarmee hun (huidige) rol bij het bestuursverslag te veronachtzamen. De accountant die de jaarrekening controleert, moet nagaan of het bestuursverslag overeenkomstig de wettelijke eisen is opgesteld en hierover rapporteren in de afgegeven verklaring. In ons onderzoek zijn we echter alleen maar verklaringen tegengekomen waarin de accountant stelt dat het

bestuursverslag voldoet aan de wet. Dit is opmerkelijk, aangezien gemiddeld genomen slechts twaalf van de achttien voorgeschreven informatie-elementen zijn terug te vinden in de onderzochte bestuursverslagen (Vergoossen and Van Beest 2019).

Willen accountants betrokken blijven bij de aanstaande uitbreiding van de informatieverschaffing in het bestuursverslag en de concurrentieslag met de andere *independent assurance service providers* niet verliezen dan zullen zij hun huidige rol bij de beoordeling van het bestuursverslag moeten waarmaken. Wat dat betreft, zou het dan ook goed zijn als de Koninklijke NBA de rol van accountants bij het bestuursverslag nog eens expliciteert en benadrukt (zie ook Vergoossen 2020).

-
- **Prof. dr. R.G.A. Vergoossen RA** is hoogleraar Externe Verslaggeving aan Nyenrode Business Universiteit en is daar directeur van het Center for Corporate Reporting, Finance & Tax. Daarnaast is hij hoogleraar International Financial Accounting aan Universiteit Maastricht.
-

Literatuur

- European Commission (2021) Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directive 2013/34/EU, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Regulation (EU) No 537/2014, as regards corporate sustainability reporting, Brussel, 21 April 2021 (CSRD). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021PC0189>
- IFRS Foundation (2021) Proposed Targeted Amendments to the IFRS Foundation Constitution to Accommodate an International Sustainability Standards Board to Set IFRS Sustainability Standards, London, April 2021. <https://www.ifrs.org/content/dam/ifrs/project/sustainability-reporting/ed-2021-5-proposed-constitution-amendments-to-accommodate-sustainability-board.pdf>
- Vergoossen RGA (2020) Accountants schieten tekort bij toetsing bestuursverslag bedrijven. Het Financieele Dagblad, 14 januari, p. 25. <https://fd.nl/opinie/1330620/accountants-schieten-tekort-bij-beoordeling-en-openbaarmaking-bestuursverslag>
- Vergoossen RGA, Van Beest F (2019) Beschikbaarheid en kwaliteit van het bestuursverslag van grote en middelgrote rechtspersonen. Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie 93(5/6): 139–147. <https://doi.org/10.5117/mab.93.35799>